

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham.

² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè.

³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram.

⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón.

⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí.

⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa.

⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías.

⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías.

¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías.

¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel.

¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor.

¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud.

¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob.

¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyucànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì

gá-nè dècuèndè tiempu xi David xì dècuèndè quìvì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xì José. Doco tàñáha ga coo-ne xì nècuàchìmà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu Ì xí Dios.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tàhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchí vate-néà, vàchi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhiví María.

²⁰ Doco na nacání ì ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xì Stoho-ndà Señor nùú-né, te dohó nì cachi ángel mà xì-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-nî nandàhà-ní xì María. Vàtùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vàchi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu Ì xí Dios nduú-vé.

²¹ Te icúmí-vê tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vàchi icúmí-yâ dacácu-ya nèhiví xí-yá nùú cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vàchi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xì-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicùhnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xì-né, divi ducán nì quida-ne,

nì nandàhà-né xì María ñà-cunduu nècuàchìmà ñahàdìhí-nè.

²⁵ Doco cónì ía-ne xì nècuàchìmà dècuèndè nì tùinuù mèè mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùù Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne.

² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù iá mèè nì tùinuù-xí, divi mèè cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vàchi ndé caná orá sàni xini-nsì sítnúù cachítnùhu sàhà-yá; te vichi vàxi-nsi cahvi-nsíyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-ndúá ndàcàtnùhù nècuàchìmà, nì ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén.

⁴ Ñàyùcàndúá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònnùù, xì stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nùù-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu.

⁵ Te nì naxiconihí-né nùù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sànhaha ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vàchi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yâ cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsià Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru nì tùi sítnúù mà.

⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsià ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí, vàchi yùhù, cuní stnàì cùhìn cahvi stnàì-vè —nì cachì-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùì tu sítnúù nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdonùù-sí nùù-né nì sàà-si nì ndòo-si dìquì-xí nacua ndé iá mée mà.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cudìì ini-nè na ní xini tu-ne sítnúù mà.

¹¹ Dandu nì caquìhvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xì dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhù ñà-cuicà-né, te nì dàcútâhvi-néyà, divi oro xì inciensu xì tàtnà nani mirra.

¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcàndùá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànuhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiìn-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cunudèhé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsiá

cundoo-nsia ndè cachi sàì cachitnùhi xì-nsiá. Vàchi icúmí Herodes nanducu-tévê ñà-cahni-tévê —nì cachi ángel mà.

14 Ñàyùcànduá, mate ñuu nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto.

15 Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndísá palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dàndàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

16 Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachì-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcànduá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùì cuà cuàhàn tìxi-xi, nì casahnì-tévê, vachi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né.

17 Ñàyùcànduá, quìvì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

18 Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vachi còò cá-vè.

19 Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quìvì nì xihì rey Herodes. Te nì sàní tu José inga xichi, nì xini-nè iín iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor,

²⁰ te cachí ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní méeè xì dihi-vé, te naxi-cocuïn-nsià ñuu Israel, vàchi sàni xihì nèhivì cuní cahnì xì-vé.

²¹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel.

²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnû-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcànduá, nì yùhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàní-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcànduá, nì yàha-ne chicá nùù-xí dècuèndé ladu Galilea,

²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né càhàn-nè sàhù yucán,

² cachí-nè xì nèhivì ñà-nì náxícócuïn ini-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-ítúú cuni-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xí na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idì sìcamellu nì sandixi-ne, te iìn quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñũñũ yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùù Juan yucán.

⁶ Te nì cuhiì-né nì quida nècuàchìmà ini yùte mà na ní dàtúi-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè cuhiì stná-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùù castigu icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán?

⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícócuìn ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda.

⁹ Ni màsà cáhàn cuadú-nsià cachi-nsià inì-nì mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtèhé stná-nsià, te ñàyùcànduá còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. Vachi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vètùni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cuní Dios.

¹⁰ Te vichi sà-ìá cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndàmú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi.

¹¹ Vachi yùhù, tècuí quidá ìí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùù yùhù: te ni có-nâtùì

(cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espíritu Ìi xí Dios icúmí-yâ quida ìi-yá anima-nsià. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá).

¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnú chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùù ñuhù, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nê coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé íá Juan, vàchi cuní-yà quida ìi nècuàchìmà-yá.

¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cùnì-nè, vàchi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhì' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùù yùhù, (te cuhì-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vàchi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-ndùá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ìi-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihì nì cuhì-yá, te nì quee-ya nùù tècuí, dandu nì nuna ansivì, te nì xini-yà mànùu Espíritu Ìi xí Dios vaxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànùu-ya vaxi-ya.

¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana cáhàn ansivì, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudíi cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu Ìi Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná, vàchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñàyùcànduá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà,

² te yucán iá-yà ùi dico quivì ndui te ñuú; te iníhî-yá, iá dòcò-yà. Ñàyùcànduá, cuàhà doco xíhî-yà.

³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vàchi cuní-si dacà-síyâ, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu jaàn ñà-nì nánduá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùu tutu ìi: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-si xi-yá ñuu ìi Jerusalén, te nì chicoo-síyá ndè dìni veheñuhu cahnú,

⁶ te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dan-diachi-ní mii-ní, vàchi ducán cachí nùu tutu ìi:

Icúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sàhà-ní ni-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quídá cánûú-ndá ñà-có-cùní Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìnì iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùní-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhiví xì nsidaa ñà-vico iá yucán.

⁹ Dandu nì cachì-si xi-yá:

—Yùhù dacútâhví mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìlìn sìsì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-nî, Satanás, vâchi dohó cachí stná nùù tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-siyá cuàhàn-si, te nì caquesaa ángel nì nacuàhandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quídá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea.

¹³ Doco cónì cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabolón xì Neftalí.

¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñá-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sànhaha na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabolón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùù fuerte Dios ini an-ima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ináhá xí-yâ,

¹⁶ pues yucán sàni dàtnùù ndiaha stná-yà an-ima-nè; vâchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí,

doco vichi sàni dàtnúù-yà sàxìnítùnì-nè na ian nì natùì nuù-né, nì cachi Isaías.

17 Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús cáhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà:

—Naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vàchi sà-ítúú tiempu cuni-nsia cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

18 Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùì ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca nduú-né.

19 Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yuhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vàchi icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

20 Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

21 Daaní, nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini-yà inga ùì ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùù lancha xi-ne, cutnàhà-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xí-né. Te nì cana stná-yà ndúì-nè.

22 Te hora mà nì nacoo-ne yua-né nùù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

23 Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñuhu, nì càhàn-yà xì-né ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhiví ìì xí Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè.

24 Ñàyucàndúá, ndè inii ladu Siria nì xìtià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí

ndacá nêhivì nì quixi nùù-yá, xínduu-ne nêhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nêhivì xíhì ihí, ò nêhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dândúvaha-yanè.

²⁵ Ñàyùcàndùá, yáha ga cuàhà nêhivì nì tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nêhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndiá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nêhivì. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá,

² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xì-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vèchi sàni nìhìtáhvi-né ñuhìví lì xí mii-yá iá ansivi.

⁴ 'Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vèchi contentu icúmí-nê nàcùndoo-ne después.

⁵ 'Nansicáhán nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vèchi ñuhìví ndutahvi-né.

⁶ 'Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vèchi icúmí Dios chindee-yánè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ 'Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhví xì ñanitnaha-xi, vèchi icúmí Dios cundehè ndàhví stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vèchi icúmí-nê cuni-nè nùù Dios.

9 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñànìtnaha-xi, vàchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

10 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun víi nì quida-ne, vàchi sàni ñhìtáhvi-né ñuhíví ìì xí Dios.

11 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánàhá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidáquí stná-nè mii-nsiá.

12 Vàchi quívì quida-ne ducán, dandu ni cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contenu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ducán nisa quida quini stná nèhivì sàhana xi nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi ìin cuhádi ñà-xìxì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhíví yohó

13 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá ìin, ducán quidá stná-nsiá ñuhíví yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nèhivì-ñà, te sánihni-neà.

14 'Na quidá stná orá datnúù, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhíví yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí òinì iin yucù, vàchi mà cúí coo dèhá` nùù nèhivì.

15 Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tìxi iin icà; còó. Sácùnùú ducún-ñà sàhà-ñá cutnuà, te cutùì nùù nsidaa nèhivì quíhvi vehe.

16 Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vàha sàhà-ñá cundehè nèhivì, dandu naquimani-né Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vàchi na ian datnúù-nsiá nùù nècuàchì mà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

17 'Màsà cùcáhán-nsiâ vâxi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dácûxióé ley mà, ni mà dácûxió stnâi palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vâxi sàhà ñà-nì cùú ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà.

18 Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá`.

19 Ñàyùcànduá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivì, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáà na sàà quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáà na sàà quivì cusahnú-yá ñuhiví yohó.

20 Vâchi yùhù cachí xì-nsiá, chicá viì xiñuhu quida-nsia nù nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nù stná nècuàchì fariseu, vâchi nú coó, mà nunca sàà-nsià cuni-nsià ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, nì cachi Jesús

21 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà.

22 Doco yùhù cachí, mate cuísi ni cuídà ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsià xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nù juez chicá cusáhnû; doco nú ni cachí-nsià xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu

cundoo-nsia, vâchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivì veheñùhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùù ñanìtnaha-ne,

²⁴ dandu (màsà cuáha-ne) promesa mà; yucan ni ndóá, te ni cúhùn-nè nùù ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisì nú ducán, dandu vâtùni naxicocuîin-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vâha stnaha-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nacòovâha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtó sàà-te xi-nsiá nùù juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa.

²⁶ Vâchi ñà-ndáà nduá cachî xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quéé-nsiá dècuèndè nú sàni dànáà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihíca-nsiá.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ínahá-nsiâ nansa nì cachi nècuàchì sànahà ñà-màsà cãhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè.

²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachî xì-nsiá vichi, vâchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchìmà, vâchi iá cuàchi ma anima-te.

29 Ñàyùcàndùá, nú nduchínúù-nsiá, cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáña, dacaná-nsiáña, vachi chicá vaha ni ndañúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea.

30 Te ni cachí-ndà nú ndahàcuàhá-nsià cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha ni táhndèà dacaná-nsiáña, vachi chicá vaha ni ndañúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsià andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

31 'Nìsa cachi stná nèhivì (sàhaha): “Nú cuàhàn-nsià cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà”, nìsa cachi-nè.

32 Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vachi (còá disáhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñahà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

33 'Sà-ìnhá stnâ-nsià nì cachi nècuàchì sàhaha: “Nú ni chínáhá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñaha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”.

34 Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: nì màsà ndácùcahan-nsiá ansivì, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà nì-iñaha, vachi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá).

35 Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhivì yohó, vachi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá.

Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quìvì ñuu Jerusalén, vèchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà.

³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià dìni-nsiá, vèchi có-dàndàcú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndèhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yà).

³⁷ Nú cuní-nsià cachi-nsià iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á coó cachi-nsià, vèchi nú más gà ni cachi-nsià, dandu ñà-vàxi nùu ñà-malu nduá.

Màsà nàchítácùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ìnáhá stná-nsià nìsa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchìnúu-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchìnúu mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni queé stná iin nùhu mii-né”.

³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíní xí-ndá. Vèchi nú ni caní-né nùu-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-ndà.

⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndané dòò-ndà.

⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndáñâ.

⁴² Te nú xícàn iin nèhivì iñàha nùu-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuídáhán-ndáñâ nùu-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ìnáhá stná-nsià dohó nìsa cachi nèhivì sàhana: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnáhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stná-ndané”, nìsa cachi-nè.

⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì

xícàn chihán dìquì-ndà; te obra vaha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cəcàn tàhvì-ndà nùu Dios sàhà-né.

⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vachi mii-yá, dandacú-yá ñà-xìnu orá nùu nsidan-icuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùu nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né.

⁴⁶ Vachi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà níhì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xì nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán.

⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vachi divi ducán quidá stná nèhivì có-ìnáhá xí Dios.

⁴⁸ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida vìi ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ Mäsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vachi nú sàhà ñà-jaàn ndüá, dandu còò ñà-vaha nihì-nsiá sàhámà nùu Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

² Ñàyùcàndüá, nú cuàhàn-nsià dacútàhvì-nsiá nècuàchì ndahví, mäsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vachi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-nê obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cuní-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì. Te

ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha ñhì-né.

³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiàñà, dandu coo dèhá` nùù nèhivì. Doco nùù Yua-nda Dios, còó, vèchi indéhe-yá, te nùù mii-yá icúmí-nsiá ñhì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-ndà nùù Dios

⁵ 'Na xicàn tàhvi-nsiá nùù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vèchi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñuhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachí`: cuisì ñà-cundehè nècuàchìmàné cunduu ñà-vàha xi-ne.

⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvi-ndà nùù Yua-nda Dios, nì nànsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miini-yá iníni-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còó, có-xìni-nè ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá ñhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda nùù-yá.

⁷ 'Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cáchì-ndà iin-ni iñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ínáhá xí Dios, vèchi mà chíndéâmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó.

⁸ Ñàyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vèchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xì-yá índù necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ínáhá-yâ.

⁹ Ñàyùcànduá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní.

¹⁰ Te yàchì ni sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhìví yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduà dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nèhivì ñuhìví yohó.

¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-nià nùù-nsí vichi.

¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, nacua xicáhnù stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùù-nsí.

¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. Vàchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnù dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsià.)

¹⁴ Vàchi nú ni cuicáhnù inì-nsia sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnù ini-nsià sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnù stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsià, màsà dátíiá-nsiá cuhúún ini-nsià. Vàchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá cánúú-né ndoó-né tñunsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisì nduá cachí xi-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nihì-né.

¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùù Dios, quisi-nsia, te nduviì dínì-nsiá

¹⁸ sàhá màsà cúndáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vachi indéhe-yá, mate có-túí-yá nùù nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsià ñà-vaha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

19 'Màsà dácâyà-nsià ñà-cuicà-nsiá ñuhiví yohó, vàchi icúmíá cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán.

20 Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vàchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán.

21 Ducán quida-nsia, vàchi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuahàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchìnúù nèhivì

22 'Nduchìnúù-ndà nduú ñà-tùínúù iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha.

23 Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuìnn tnùù. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iín tnúú ndé xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vàchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùì patrón xi-nda

24 'Iin peón, mà cúí cundoo ùì patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nuù-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nèmà coo vaha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà òhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nuù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

25 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nìhì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vàchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá

cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá` nùù sìcoto ndixi-nda.

²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chîvâha-sì nùnì, vâchi còò cosecha ndaníhî-si. Còó, cuisì nùù Yuandiaha-nda iá ansivi níhî-sí ñà-ìtiácù-si. Pues nâhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùù quisì mà.

²⁷ Ñâyùcàndùá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dìnì-nsiá, te nacání ini-nsiá, uun-ni queámà, vâchi mà níhî-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-inga dava metro.

²⁸ 'Ni màsà nácání stná inì-nsia sâhà ñà-ndùá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúûn-yá, ni có-quidá vâha stná-yà sìcoto.

²⁹ Doco chicá ndiaha nâhà ita mà nùù rey Salomón (nìsa ìa sânahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne.

³⁰ Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiàá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sâni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavâha Dios ita-ñà. Ñâyùcàndùá, vihi gá icúmí-yâ cuâhatahvì stná-yà ndohó (ñà-ndùá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachî, màsà nácání ini-nsiá, te màsà cáhî-nsiá: “¿Índù tùi ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?”

³² Vâchi nèhivì nsidaa raza gà ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ínáhá-yâ xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá.

³³ Ñâyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivâha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ìì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vâha cuní-yà quida-nda, ðandísá nìhî stná-nsiá nsidaa gá ñà-ndùá

quidámànì nùù-nsiá.

³⁴ Te màsà nácání inì-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíâ quee viá), mate ni nácání cuáhà ini-nsià. Nsiquívì iá cuáhà ñà-nduá yàha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá.

² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmí stná-nsià cuitacùhá-nsià.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xítñùhu-ne nècuàchìmà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì iná cáá ini nduchìnúù nècuàchìmà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnú cahnú nduá iná cáá.

⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàví mihì tì iná cáá cucuíñ nduchìnúù-ní”?

⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchìnúù mii-né, dandu vātùni cutùì vii núù-né ñà-tavà-né mihì tì iná cáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquinì mà), vàchi na quidá cochí

quidá stná-nè, vâchi mate sîdiqui yâha ga ndiaá ni chîndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sâhà-sîâ.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvì-nsiá, te nîhî-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vâha nùù-yá), te icúmíâ tùia. Càhàn-nsià, te nuna yehè-yá.

⁸ Vâchi nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-nê nîhîtàhvì ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vâha, icúmí-nê nîhî-néà; te nsidaa ana xícàn tàhvì yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nùù-né.

⁹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúù.

¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisì mà cuàha-nsiañà, màdì cóò.

¹¹ Cunaha-nsiá, mate nêhivì cuâchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá viì. Ñâyùcàndùá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá íá an-sivì cuàha-yansià ñà-vâha nú ni càcàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

¹² 'Ñâyùcàndùá, nacua cuní mii-nsiá quida nêhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsià xì mii-né. Vâchi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta nîsa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sâà (gloria), vâchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nêhivì quìhvi yucán.

¹⁴ Doco sitnîhî yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sâhà-ñá nduá ichì cuiín, ñâyùcàndùá sacu nêhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà índù nêhivì cáhàn ndisa cuenta xi Dios

15 'Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tñhù dananí úún cáhàn cuenta xi Dios, vèchi cutu vèxi-ne (dàtiaá úún-né màni ini-nè) nahi riì mansu, doco anima-nè, còó, nahi lobu dana, ducán iá`.

16 Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa iá anima-nè. Te ducání iá stná xì-né na iá xì yutnù fruta, mà cuáha yutnù iñù ni-iin sì-uva, te mà cuáha stná yucù iñu ni-iin stná sìhigu.

17 Mà cúí, vèchi nsidaa yutnù vèha, puru fruta vèha sáha-nù. Te yutnù còò chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sáha-nù.

18 Doco iin yutnù vèha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuéhè. Ni-iin stná yutnù còò chuun-xi, mà cuáha-nù ni-iin quisì vídì.

19 Te nsidaa yutnù có-sáha xi ñà-íá viì, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèè-nù ñuhu coco-nù.

20 Ñàyùcànduá, na quida-nda xi iin yutnù, nacúni-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúni stná-ndà nèhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

21 'Cuàhà nèhivì cachí-nè xì: "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdì nsidaa nècuàchì mà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ì xì Yuamánì iá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yà, divi sàà yucán.

22 Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xì: "Stoho-nsì Señor, sàni cáhàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsì quivì-ní", cachí-nè.

23 Dandu yùhù naxiconihí nùù-né, te cachi: “Tàcùnî nsiohó; cuahán-ndâ iladu, vâchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá”.

Nansa ni nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

24 'Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníní xí ñà-ndùá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé iá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne.

25 Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tènùhu cuáhà. Dandu nì dàñà stná tàchì fuerte, te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni ndùá, vâchi nùù cavà fuerte indúhá.

26 'Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníní uun xi ñà-ndùá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìquì ñusì-ní.

27 Vâchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàñà stná tàchì fuerte, dandu nì xìnu tènùhu cuáhà yucán. Te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

28 Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináhà-yà.

29 Vâchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdì nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñùhu.

8

Nansa ni dàndùvàha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

1 Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá.

² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vètùni dandúvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchi-ní ni-iñaha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndêhe-nínè icà-ní, dandu nacua-ha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá,

⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másàì dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi.

⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùù, te mií, dandacú stnàì nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí

stnái xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndu-locó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì nì-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vàchi cuàhà gá xiníndísâ-né.

¹¹ Te cachí stnái xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ìì xí Dios.

¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhivì ìì mà nì cuí, icúmí-nê ndiachi-né fuera ndé iín tnúú; te yucán icúmí-nê cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dándívàha Jesús dìdo Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dìdo-ne ñahà; indúhu-né, nàcuàha yocá-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì iná cáá ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchìmà

nì dándàcú-yá nùù-sí, te nì quee dahuun-sì nùù-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dándúvaha stná-yànè.

¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vèchi nì nacuida-ya ñà-ndúá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùù-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar.

¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié`cunchicùn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-sí; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicùn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùù anima-xi), divi ni cùxin xi nsì xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

23-24 Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùù mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídì naà-yá.

25 Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

26 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhî guâ-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì xì nùù tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcùìn dàdí uun inicutu.

27 Dandu nì candulocó nècuàchìmà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

28 Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùì nèhivì mahì cueva ndé xí-indùxin nsì, te nì tnàtuu-ne nùù-yá. Ndúi-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùì yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né.

29 Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cun-duu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

30 Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì.

³¹ Ñàyùcàndùá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùù-yá, cachá`:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachî.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndùá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiàá xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachtìnhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndùá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu ini-xi.

³⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndùvàha Jesús iin nèhivì nì dàñà ì cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà.

² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ì cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cúhúún inì-ní, hijo, vàchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestro xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi Jesús mà!”

4 Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nàcání víi inì-nsia?

5 Cachi-nsià xì: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda (xi nècuàchì cuhí) ñà-xìcáhnú ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne?

6 Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñá cundaà ini-nsià iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhíví.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

7 Dandu, nì ndacuiin nècuàchìmà, mànuhù-né vehe-ne.

8 Na ní xini nèhivì cuáhà itá yucán ñà-ndùá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vàchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nìhítáhvi cuáhà nùù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

9 Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

10 Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnàhâ stná-yà xì cuáhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuáhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

11 Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchìmà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnâhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dâchíyâhvi, xì dava ga stná nèhivì cuáchi?

12 Doco nì tiacu Jesús ñà-câchí-nè ducán; ñâyùcânduá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndâa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né.

13 Ñâyùcânduá, cuahán-nsiâ dacuahá-nsiâ nansa cuní cachi Dios nùù tutu ìì ndé cachí-yà: “Chicá cudî inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiâ, te màdiâ cuâha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vâchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndâcuisì inì-xi vâxi càhàn xí ñà-naxicocuîñ ini-nè. Còó, nèhivì cuáchi vâxi nanduguí âma naxicocuîñ ini-nè sâhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na íá va-ya ñuhiví yohó

14 Dandu nì catnâtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndâcâtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, ínhî cuâhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-íníhî-né. ¿Índù chuun?

15 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nândâhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnâhâ-né xì noviu? Còó. Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-nê cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-nduá dìsàhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàna, divi sàhà estilu saa nì nacoo Jesús

¹⁶ Sícoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nù ñá-tùhú, vàchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sícoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sícoto-mà cundua.

¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquê nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vàchi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitiá vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còò ni-iñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa nì dãnátiácú Jesús dèhe Jairo, te nì dànduvàha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuià

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitàndòò-ní ndahà-ní dìquía, dandu nanihitàhviá ñuhiví —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnáhà stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

²⁰ Doco nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuàhàn-nè ùxìn ùi cuià ndohó-né ducán. Ñàyùcànduá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nè dìnìndàhá-nè nù sícoto xi-yà.

²¹ Vàchi nihnú ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sícotò-ni xi-yà, dandu nduvàhi”.

²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúún inì-ní, hija, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchìmà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sìvì, sacú ndéé-nê, te tnaná-né.

²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vàchi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quídì uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tñii-ya ndahà-ñá, te nì dándácòo-yàña (vàchi sàni natiacù-ña).

²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchìmà, nchícùn-nèyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dándúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya òinìndàhá-yà nduchìnúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xiníndisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-ndúá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nìhì iin nècuàchì ìhìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ìhìn inácáá stná iin ñà-malu inì-xi.

³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nìhì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xiní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vètùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xìcanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sáhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachítnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè.

³⁶ Te na ní xini-yà yáha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vàchi ndoó-né nahi riì còò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáà nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá.

³⁸ Ñàyùcànduá, càcàn tàhvì-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúûn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá mà), vâchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te nì ñìhìtáhvì stná-nè dandúvâha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè.

² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan.

³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dâchíyâhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quìvì Lebeo mà.

⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítì-nè palabra ùì xí-yá

⁵ Pues divi ùxìn ùì nèhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stnà-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu.

⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vàchi nahi riì nì tùcù xínduu-ne.

⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sà-ìtúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi.

⁸ Dandúvaha-nsia nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì nsì. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nèhivì inácáà-si inì-xi. Te màsà quídá-nsiá cobrar nùù nèhivì, vàchi uun-ni sàni nihítáhvi stnà-nsià ñà-quida-nsia ducán.

⁹ 'Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúníhí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia.

¹⁰ Ni morral màsà cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihì-nsia, xì ndisàn sà-inái-nsiá, xì stnà bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihì-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ 'Daaní, nú sàni sàà-nsià iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà.

¹² Te nú sàni sàà-nsià vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cúndóó cueé-nè.

¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà vaha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né.

¹⁴ Te nú có-cuní-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cuní-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcá xi lugar mà.

¹⁵ Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá

menos icúmí nìhì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúin mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisi íhi nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcàndùá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsià na iin loma.

¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vèchi dava-ne icúmí-né quida-ne mii-nsiá entregar nùu tè-nìhì chuun, te yucán ñàhni cui-nsià ini veheñùhu xi-nsia.

¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsià yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-né datnátuu-ne mii-nsiá nùu gobiernu xì nùu rey, dandu datúi-nsia nùu nècuàchìmà ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza.

¹⁹ Doco na sàà-nsià nùu tè-xídandacu-ma, màsà nácání inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùu-té, vèchi divi hora mà icúmí-nsià nìhìtáhvi-nsiá nansa cachi-nsià xì-té.

²⁰ Vèchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu lì xí Yuandíaha-nsiá cuàhàn dachítnùnì xì ini-nsià nansa cachi-nsià.

²¹ Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-nè, mate ñání-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchìmà. Ndè stná yuadíhí-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quívì yucán).

²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcàndùá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià.

Doco nú iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xínu tiempu, dandísá icúmí-nsiâ càcu-nsia nùu Dios.

²³ Te nú quidá quíni nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsià ndè inga ñuu. Vàchi cunaha-nsiá, tàñaha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuín yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua nì yaha stná Jesús, te xì ñá-jaàn nì cudû ini-ndà

²⁴ 'Cunaha-nsiá, màdiá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè.

²⁵ Cuisì nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cundu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudû ini-nè sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cundu-te nahi lamú xi-tè, dandu cudû stná inì-te sàhájàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà úhi càhàn quini stná-nè sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhî-ndà nèhivì, ni màsà yúhî stnâ-ndà ñà-malu

²⁶ 'Ñàyucànduá, màsà yúhî-nsià nèhivì. Cunaha-nsiá, còò ni-iñaha cui coo dèhé nicanicuahàn; icúmíâ tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-nè sàhà-ñá.

²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachí xì-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iín tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nì càhàn cayí xì-nsiá iñaha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nì cachì.

28 Te màsà yúhî-nsià nèhivì cuní cahni xì-nsiá, vâchi cuisì iquicúñú-nsià cunduu ñà-cui, doco anima-nsià, mà cúí cahni-néà. Nàyùcànduá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhî-nsià, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nèhivì nùù andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xì stná iquicúñú-nè.

29 'Sà-ínahá-nsiâ ñà-ùì chòlihì dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chîtnùnì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán.

30 Te divì ducán stná mii-nsiá (inúù stná-yà mii-nsiá), dècuèndè inahá-yâ nadaa ididínì iin iin-nsia.

31 Nàyùcànduá, màsà yúhî-nsià, vâchi chicá ndiaá-nsià nùù laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

32 'Nú cachí vate nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù cachí stnáì xì Yuamáni' iá ansivi ñà-divì nèhivì xí nduú stná-nè.

33 Doco nú ni chidèhé-nè ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùù Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nèhivì ñuhiví

34 'Màsà cúcáhán-nsiâ a vâxi yùhù ñuhiví yohó ñà-cucumi nèhivì paz. Còó. Mà cundóó mání-né; icúmí-né cundoo-ne nââ stnàhá-né.

35 Vâchi ñà-nì quesàì ñuhiví yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dìdo-ne.

36 Vâchi dècuèndè tnaha-ne cuni ùhì xì-né.

37 'Doco nú chicá cuú ini iin nèhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà

dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nèhivì xí.

³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-né cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí.

³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñúhú-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ Nú cudî ini nèhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná.

⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudî ini nèhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni nihítáhvi stná nèhivì mà nùù-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducaní stná xì ndéni tiàa nì cui vaha inì-xi, nú cudî ini nèhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davani nihítáhvi stná-nè nahi nècuàchìmà.

⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú ni cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru nihítáhvi stná-nsià sàhámà nùù Dios —nì cachi Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanu-u-ya ñuu te ñuu chinaha-yà nèhivì, càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né iin ùì nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùù-yá.

³ Ñàyùcàndùá, nì sàà nècuàchìmà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí que-saa, te ò inga ana vàxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachi-yà xi nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xi Juan sàhà ñà-nduá iníní-nsiá, xi ñà-nduá indéhe-nsiá yohó,

⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca viù-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhìtáhvì stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios.

⁶ Ñàyùcàndùá, nú cudî ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-nê cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sámànuhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xi nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìnì-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.)

⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còó, vàchi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né.

⁹ Pues nú màdì dùcán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá.

Doco màdì cuísi profeta nduú-né, vàchi chicá más ndiaá-nè.

¹⁰ Vàchi divi nècuàchì mà nduú ana cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida viì-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí` xì-nsiá, nùù nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhivì, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùù Juan Bautista. Doco cachí stnài xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivi, mate nèhivì ùún nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi. Yáha ga sáhandee ini-nè, te vátùni sàcuàhàn cuàhà-né níhitàhvì-né cundoo-ne yucán.

¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nìsa cáhàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nìsa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista).

¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sànahà) icúmí naxicocuín. Te nú cuní-nsiá, vátùni mànhì inì-nsia sàhà ñà-jaàn.

¹⁵ Nì cúníní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava

cána xì tnaħa, cachá: “Siví-nsì, doco nsiohó, có-itàsáħá-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”.

¹⁸ Te ducán iá stná xì Juan xì yùhù, vâchi nì quixi nècuàchìmà nìsa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vâħa, ni cóni sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcàndùá nì cachi nèhivì sàħà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nuù-té”.

¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaħa Nèhivì Ñuhiví, te tũħa stnáì cuxi comida vâħa, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xì ñà-yáħa ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tũħe coho cuahí, dècuèndè iá vâħa stnáì xì tè-dàchíyâhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaħa nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cóni cùú arrepentir, icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináħá-yâ nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàħà milagru xi-ya, doco cóni náxícócuïn ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàħà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducání ni cóo stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yâchì naxicocuïn ini nècuàchì ñuu mà sàħà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàħà cuàchi-ne.

²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón

mà na sáà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida.

²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nê nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhívì yohó nì cùí.

²⁴ Doco yùhù cachì xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sáà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùù Jesús vátùni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachì-yà:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamánì; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhívì, te palabra (ìì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhà` nùù nècuàchì nchichí, doco nùù nècuàchì (nihnú ndáhvì inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùù-ní sàxìnìtnùnì-nè.

²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùù Yuamánì sàni nihítáhvì dandacuí nùù nsidanicuú ñàhà. Te còò ni-iin nèhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamánì Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cunì cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nihì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsia quide.

²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachì xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá. Daaní,

dacuahá stná-nsià palabra vaha xi, vachi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vètùni ndòo dadí ndiaha anima-nsià quide.

³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsià, ñà-mà úhi nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sìcàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnáhá stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcànduá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sìcàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxì-néa.

² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni cãhví-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè?

⁴ Vachi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtà vídí ì yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sâha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù.

⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni cãhví stná-nsià nùù ley ì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chívàha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né?

⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xi Dios.

⁷ (Náhà xìcà) cumánì gá cundaà ini-nsià sàhà ñà-ndúá cachí Dios nùu tutu ìì. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudî inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñá-cuàha guá-nsià yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsià cundaà ini-nsià sàhájàn nì cùí, dandu mà dáciudá cuàchi-nsià nèhivì còò falta xi.

⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñùhiví, dandacú stnái sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daanì, nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán.

¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquée cuàchi dìquì-yà, te sàháyucàndúá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá dandúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin rii xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsià tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá?

¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùu iin rii. Nàyúcàndúá cundáà ini-ndà, vátùni iá ñà-quida-nda chuun vìi quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà.

14 Ñàyucànduá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-néyà.

15-16 Doco ináhá-yâ ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyucànduá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá.

17 Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnúhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dèhemanì-yá):

18 Ana yohó nduú ana xinúcuáchí nùì, vàchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú íni sàhà-yá, te cudí íni sàhà nansa quidá-yá. Nùù anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu ìì xí, dandu cachitnúhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa ía modo ndiaha xí.

19 Mà náâ-yà xì nèhivì, nì mà cacánúú-yà calle ndàhì ndee-yá.

20 Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Màni gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì nì mà dándâhvà xì ñà-có-tnùù vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya.

21 Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te nì cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

22 Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vaxi nùù-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te

ihin stná-nè. Dandu nì dándúvaha-ya nècuàchìmà, te nì nihì-né nì nacahàn-nè, te nì natùi stná nùù-né.

²³ Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nèhivì cuáhà yucán, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-né, cachí-nè:

—¿A víhíní nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco iníní nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Còó, vàchi ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, te náâ stnàhá-né, dandu mà cúí dandacú gà-nè nùù ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gà stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnàhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma.

²⁶ Te nú ducán ni cúndúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tavá stnahá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni tàhndè dava stná-si cundujàn nì cùí, mà cúí dandacú gà quisì cusáhnû má nùù tnaha-sì, nú ducán.

²⁷ 'Mii-nsiá, cachí-nsià ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù na taví ñà-malu. Doco còó, vàchi nèhivì xí mii stná-nsià, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana òpòdèr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè.) Ñàyùcàndüá, vètùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni càchí vii-nsiá sàhí.

²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ìì xí Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndüá náhà xìcà, vichi

sàni sàà tiempu cuni-nsià nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-ìcúmí-tê. Còó, vèchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vátùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-ìá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chìndéé xí danátáquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vátùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né.

³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vátùni níhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìì ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhiví yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhiví nicanicuahàn.

Na ian nacúní-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a váha-ne, ò á coó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vaha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà vaha stná fruta sàha-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vèchi sàhà fruta-nu cundáà ini-ndà a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó.

³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vèchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùì cáhàn-nsiá

ñà-lá viì. Vàchi cuisì ñà-ñùhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

³⁵ Iin nècuàchì vàha, cuàhà ñà-vàha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá divi palabra vàha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè.

³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacuàha-ne cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà.

³⁷ Vàchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuáhàn-nè càcu-ne, te ò cuáhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahàn-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndùá (nì xini nèhivì sànahà) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios.

⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcuìta stná nèhivì ñuu sànahà nani Nínive, te

daquée cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuïn ini-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nù Jonás mà.

⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuïn stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nù ladu sur sàhana. Te daquée cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuïn iin ñà-malu nì quee antes nù-né

⁴³ Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà ini-si mà cù,

⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. Ñàyùcàndùá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xinì-si còò inga ana iná cáá, dandu quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá.

⁴⁵ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-sì nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu ná còò-ne nù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casa-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè càhàn-nè xì-yá.

47 Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iín mamá xì-ní, xì stná ñanì-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

48 Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñanì?

49 Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñanì.

50 Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamání' iá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñanì, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xítú

1 Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndè yuhù mar.

2 Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne.

3 Dandu nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchì xítú, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne.

4 Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxì-siá.

5 Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xìtià, vachi có-ndóò cucún ñuhù yucán.

⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu ni xixàn ni quida cahnì, te ni ìchà, vàchi cóni níhà' yohá.

⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù ni còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu ni dàdáhvia viú cuati yucán.

⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha ni còya, te ni cuàha viá, ùhùn dico gà tantu ni cana, te ò dava ga-ñà, ùni dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxìn gà tantu ni cuàha.

⁹ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì —ni cachì Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xì ni nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te ni cachì-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu ni cachì-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihítáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachì palabra sàhà ñuhìví lì xí mii-yá iá ansivi, mate antes nisa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni níhítáhvì-né mànihì ini-nè.

¹² Vàchi nècuàchì sàñùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihítáhvì-né sàhà-ñá cucumí-né más gà. Doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñùhú ini-nè, icumíá cuxio dahan.

¹³ Ñàyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vachì mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxiní-nè; te mate iníní cuáhà stná-nè, doco có-sànhi ini-nè na ìan doho-né.

¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá ni cachitnùhu Isaías sàhana (na ní tiaa-ne palabra yohó ni cachì Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sáà-nsià mànihì inì-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cúndáà ndisa inì-nsia.

15 Vâchi nsidaa nèhivì raza-nsià yohó, quidámáxìnì-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuánì-nè nùù-né. Vâchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì yùhù), ni có-cùnì stná-nè cunini-ne, ni có-cùnì stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida viì anima-nè, nì cachi Dios.

16 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vâchi cundáà inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-nduá inínì-nsiá.

17 Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nìsa cuni sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha î sàni xinìnù-nsiá vichi, doco cóni níhìtáhì-né ducán. Yáha ga nìsa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni níhìtáhì-né ducán.

Ñà-nduá cuni cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù

18 'Vichi cunini vâha-nsia, vâchi cuàhìn guide explicar nansa cunì cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà.

19 Cunaha-nsiá, nú sàni xitìà ley xi ñuhivì ì xì xí Dios, te inínì iin nèhivì, doco có-cúndáà vâha ini-nè sàhà-ñá, dandu vâxi ñà-malu, te dacúxíó-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nacua nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchìmà.

20 Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì inínì xì palabra ì, te vichi vichi cudî gá ini-nè sàhà-ñá.

²¹ Doco na ian cuú xi viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vàchi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuîin ini-nè, te nacóó-né palabra mà.

²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcàndüá, dandahviàmàné, te sadiàmà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè.

²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viú nì cana viì, a sea cunduu-ne nahi viú nì cana ùhùn dico tantu, te ò viú nì cana ùnì dico tantu, te ò ñá-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnu mahì viú trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhivì lì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-ndüú tata vaha trigu itu-nè.

²⁵ Doco iá iin tè-xìní ùhì xì-né, te na quídì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te.

²⁶ Daaní, nì xitià viú cuati ma, nì sahnu, te nì cana sìcâyòcò-ñà. Dandu nì natùi stná ñà-ndüú yùcù chicuéhè mà.

²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor,

amádi tata vâha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xìtià guá yùcù chicuéhè?”

²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xíní ùhì-xì nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-ní cùhùn-nsì tnuhu-nsi yùcù mà?”

²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià viu. Chicá vâha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnù nduía, te sà-íá ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuáhìn cachi xì-nsiá ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manojo, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovâha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè.

³² Tata mà nduú tata chicá cuati íá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vâxi stná quidávâha tacà-xi mahi-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vâchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahi ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vâchi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né.

³⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sànaha na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuàhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúì cuàhà iñàha nùù-né, cuàhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhìvì, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquìndèè Jesús xì nèhivì cuàhà yucán, te nì nansìhvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè íá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìvì.

³⁸ Te itu mà nduú ñuhìvì yohó. Te tata vaha ma nduú nèhivì cusáhnú Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu.

³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xì. Daaní, quìvì nì ndanchito cosecha mà, divi quìvì xìnu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xì cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios.

⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xìxàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó.

⁴¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìvì, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana datúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cúndóó gá-nè ñuhìvì xi,

⁴² vàchi icúmí-nê ndiachi-né ini xìtnù ndé xìxìn ñuhu, te yucán icúmí-nê cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

⁴³ Dandu icúmí sàa meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian

ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachî xi-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn índùxin

⁴⁴ Ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá nahi dìhùn cuáhà índùxin dèhé nùù iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcànduá nì nachidèhé-nèà, cudî gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nê, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuíñ, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne.

⁴⁶ Por fin nì tùi iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nê, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi na iin ñunù chìcáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià.

⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-néà yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca viì, nácòovàha-sì ìcà sìcàté, te siaca chicuéhè, xítìà-si.

⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xínu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha.

⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachì-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nê cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

51 Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sání cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

52 Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ìì, nú sàni dàcuàhá vaha-ne sàhà ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vàchi ináhá-nê ley sànaaha, te ináhá stnâ-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoo vaha cuàhà traste xi, vâtùni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stnâ-nè iin ñà-sànaaha.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

53 Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mánuhù-yá.

54 Te na sání nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ nècuàchì yohó, te quidá stnâ-nè milagru?

55 ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcún yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas?

56 Te cùha-ne, yohó xíndoo stnâ-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nìhítáhvi guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì,

57 vàchi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né

yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, mànicùì quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vàchi có-xìníndísâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús.

² Te nì cachì-te xi nèhivì xí-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni nati-acu-nè vichi, te ñàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vàchi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdìhí ñànì-te Felipe nani Herodías.

⁴ Vàchi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sâha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà.

⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-ténê, doco yúhî-te nèhivì ñuù-te, vàchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núù Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxìnu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì ìtasaha dèhe Herodías mà núù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudii ini Herodes.

⁷ Ñàyùcàndùá, nì chinaha-té Dios dacútâhvì-téñâ ndéni iñàha nì cui ni cãcãn-ña.

⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) núù dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa cãcãn-ña), te ñàyùcàndùá nì cachì-ña xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cunî taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcàndùá nì dándàcú-te ñà-nì còo nacua nì xicàn ñahà chii mà,

¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò dínì ndómà vehecàa.

¹¹ Te nihí nèhivì dìnì-ndà nì nansìhvi ndé iá-te, inácàa ini iin charola. Ñàyùcàndùá, nì tniì ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñà dihi-ñá.

¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsiì ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹³ Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndoó nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndùá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí.

¹⁴ Sàhámà (na ní sàa-yà yucán), te nì quee-ya nùù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcàndùá nì dándùvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne.

¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còo ni-iin vehe. Ñàyùcàndùá ndaquindèè-ní xì nèhivì ni cùhùn-nè ñuu cuati yatnì cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còo necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca.

18 Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiaña quixi.

19 Dandu nì dándàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì yucán nùù yùcù cuati. Te nì tñii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáña nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nsidaa nèhivì ndoó yucán.

20 Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxìn ùì ìcà.

21 Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuí mar

22 Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùù-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítìà-yà nèhivì cuáhà yucán.

23 Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamánì-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá min-daa-yá yucù yucán.

24 Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuáhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcàndùá ndé ndiàchì ñhñí-nu, vèchi yáha ga ndee caná tàchì ladu nùù-nú.

25 Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá nùù tècuí.

26 Doco na ní caxini-nè vèxi-ya, nì cayùhí cuáhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

27 Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

28 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xì caqui nùù tècuí sài ndé vaxi-ní.

29 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndüá, nì nuu Pedro nùù lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùù tècuí cuahàn-nè ndé vaxi Jesús.

30 Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yúhî-nè, te nì quesaha-né cuahàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cùí. Ñàyùcàndüá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

31 Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tñii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-nî. Chicá vaha màsà cóó-ní xì duda.

32 Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuiìn tàchì.

33 Te nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcúitasisi-né nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuahà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

34 Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yá ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret.

35 Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndüá, yucán nì casaà cuahà-né nùù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne.

³⁶ Te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-ndùá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xii-ndà? Vàchi na cuáhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacza cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-ndùá nì dándàcú Dios? Vàchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsia ñà-ndùú estilu xi mii-nsiá.

⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: ni coó tññùhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá. Te nú ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè.

⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachi cachí-nsià vètùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nê: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-ndùá icúmí, vachi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-ndùá dihùn ì”.

⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchìmà, dandu còò cá obligaciòn icúmí-nê ñà-chindee-né yuadíhí-nê, cachí-nsià. Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni naco-nsia ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsia.

⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananí úún-nsiá! (Náhà xìcà) ñà-ndácuisì nduá nì

cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-ndúá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñúhú-nê yùhù. Doco ini anima-nè, còó, vèchi xica ié`cahan-né.

⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vèchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia, te cundaà ini-nsià.

¹¹ Mà cúnsídá cuàchi nèhivì sàhà nì-iin ñà-xìxí-né; còó. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-ndúá nì cachi-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vèchi nú iá iñàha ñuhivì yohó có-ndùú ñà-nì chitnùnì ini Yuamánì iá ansivi, dandu icúmíá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu.

¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vèchi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhà-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachi-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndáà stná ini mii-nsiá?

17 ¿A có-ínahá-nsiâ nansa cuu-xi comida xixi-nda, quéa yuhù-ndà, dandu yáha ndè tìxi-nda, te después quea?

18 Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñuhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivì.

19 Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndúú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcàndùá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne.

20 Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuìdá cuàcha-ndó.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

21 Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón.

22 Te yucán nì tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùu-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-nì yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

23 Doco Jesús, cóni nàxícónihî-yá nùu nècuàchìmà. Dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

24 Dandu nì cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisi nù nècuàchì raza-ndà Israel nì techuún Dios yùhù càhàn xí, vàchi nahi riì nì tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì tnàtuu nècuàchì ñahà mà nì sàculìn sìsì-né nù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-nduá xícàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dìtà nù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo tìxi mesa xì stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni cóo nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn nì nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcò-ya.

³⁰ Te cuàhà ga nèhivì nì nataca nù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te nì chitànduhù-ñánê nù-yá, te nì dándúvaha-yanè.

³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ìhìn, te nì nduvità ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná

nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yá xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnâhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùnî nacuitià-nè nùhù-nè nú tãñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuità-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ù siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dândàcú-yá ni mácùndoo viì nsidaa nèhivì mà ñuhù.

³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùu nèhivì cuàhà mà.

³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñà-nì cuyodò gá.

³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati.

³⁹ Daaní, nì dânácuítia-yà nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yá dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudî ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá.

² Doco mii-yá, nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachi-nsià: “Seña nduá ñà-ìcúmí cuun dàvì”.

³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vico, dandu cachi-nsià: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsià! Dananí uun-nsià nchichí-nsià, vachi mate vâtùni nacuni-nsià seña iá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vachi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sànaaha —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòó-né cunihi-ne pan cùhùn.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nê, cachí-nè:

—Ádi sáhà ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcàndùá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-ndùá ndatnúhú-nê, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi.

⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòo nì dātácá-nsiá?

¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mì nèhivì, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòo stná?

¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdì pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachì xì-nsiá ñà-nì càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchìmà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-ndùá nì cachi-yà, màdì ñá-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còó, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-ndiúú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te nì ndàcàtnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñùhivì, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava

tu-ne cachí-nè ñà-ndùù-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemani Dios iá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhán mii-ní, Simón dèhe Jonás! vèchi màdì nèhivì ñuhivì yohó nì dàtnùù ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamánì iá ansivi nduú ana nì dàtnùù xì sàxìnítnùnì-ní.

¹⁸ Te yùhù cachí xì mii-ní, Pedro, ñà-ìcúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xí icúmí danátáqui. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xí.

¹⁹ Vèchi cuàhìn daníhìtáhvì mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmí yàha nèhivì ndè ñuhivì ìì xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachí-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Te ò nú ni cachí-ní xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —nì cachi-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-ndùú-yá Cristu (nì quixi dìquì-xí).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yà cui-yà

²¹ Daaní, quìvì yucán nì quesaha-yá cachitnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xì-yá na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmí-yà ndoho cuahà-yá, nì cachi-yà xì-né, vèchi ducán

icúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu icúmí-yâ natiacu-yà tìxi ùni quivì.

²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yá, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yà nùù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùí, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíní-ní xì! Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví yohó nduá nihnú inì-ní, màdì chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xì ñà-cui stná-nè.

²⁵ Vâchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandañúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú nì cuí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá.

²⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-ìá ñuhiví, doco ni mà sáa-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sáa stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó. Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ 'Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí naxicocuín, cutnahá stnáì xì cuàhà ángel xi. Te ndiaha gà icúmí coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamání. Dandu nsidandàì sàhà nsidaa nèhivì ñuhiví, según nansa nì quida iin iin-ne.

²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsià dècuèndè cuni-nsià nansa coo quivì naxicocuín yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha iñù quivì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún.

² Te yucán nì nadàma-ya, tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà, vàchi nì natnuù nihni fuerte nùù-yá nahi orá, te nì nanchiì cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduà orá.

³ Dandu nanàá nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sàhana) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nê xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¡nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vàha quidavàha-nsi ùnì siahva, nú cuní-nî; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vïcò nchií ndiaha. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vïcò mà, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudî inì sàhà-yá. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vàchi nì yùhí cuàá-nè.

⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nùù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yà:

—Vàtùni ndacuìta-nsia; màsà yúhî gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mánuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsià vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí naxicocuñn Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñn-nè, te nsidaviì-né nsidaa chuun có-íá vii.

¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchìmà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua cudû ini-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihi nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchìmà iin tiàa nì quesaa nùù-yá. Te nì sàcuñn sísì tiàa ma nùù-yà,

¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vàchi cuàhà gá xichi xíhì ìhí-te. Yáha ga ndohó-te, vàchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí.

¹⁶ Ñâyùcànduá, ndaquí-te nì quixi nùù nècuàchì dacuaha-ní, doco màni cùì dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sàà-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí

coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùí.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vâxi nùù-yá), te nì dândâcú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvâha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcàndùá mànicùí. Vâchi ñà-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vâtùni dandacú-nsiá nùù yucù jaàn, te cachi-nsià xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ñucán, vâchi nsi-danicuú iñàha cui quida-nsia, nú xiníndísâ-nsiá.

²¹ Doco ñà-malu tnaha quisì nìsa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cácan tàhvì-nsiá nùù Dios, te cunihì dócô-nsià.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vâchi iá iin tiàa cuàhàn cahin xí nùù-né.

²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tixi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nìhì Jesús dihùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xìcàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quìhvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya nì cāhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhiví yohó? ¿A nùu nēhivì xí mii-té tavá-te cuota xi-tè, te ò nùu nēhivì tùcù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divi nùu nēhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nēhivì xínduu nēhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-nē, ¿á ma ndisá?

²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùnì-ndà cuduchi ini ni-iin nēhivì sàhà-ndà, ñàyùcàndùá cuahán-nì mar yucù siaca, te quisi primeru nìhì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihi-nía cùhùn chiyàhvi-ní nùu nècuàchì mà, vachi vātùni sàà mà sàhà nduì-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nēhivì ñuhivì ì xí mii-yá iá ansivì?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicanì-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

3 —Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuñ inì-nsià, te nàcùnihu viì inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsià ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi.

4 Ñàyùcànduá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhví ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhiví ìì xí Dios.

5 Te nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tètòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè.

6 'Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xí, ¡ndahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati.

7 ¡Ndahví nèhivì ñuhiví datúcù xì ñanìtnaha-xi! Vàchi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa dìsàhà-xí túcù-nè.

8 'Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacanà-nsiáñà, vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios), te cutiacu-nsià nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsìhi-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn.

9 Te nú sàhà nduchìnùù-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacanà-nsiá, vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì mindaa nduchìnùù-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá xì ndùuà, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tùcù

10 'Màsà nunca cahíchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tètòhó, vachi cachí ndài xì-nsiá, ndè ansivi ndoó

ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùù Yuamánì.

¹¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesà ñuhiví yohó ñà-dacácu ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

¹² ¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu riì xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisì dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisì nì ndañuhu ma?

¹³ Te nú sàni natù-sì, dandu cudû gá ini-nè. Ndè chicá cudû ini-nè sàhà quisì yucán nùù nsidaa gá quisì cóni tucù mà.

¹⁴ Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cuní Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùù-ndà

¹⁵ Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùù iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùù-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchìmà. Te nú ni quihín casu nècuàchìmà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá.

¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchìmà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò ùi gá nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun.

¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cuní-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùù nsidaa nèhivì natácá càhvi xì Dios. Te nú iin-ni có-cuní-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

18 'Ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

19 Te cachí stnàì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi ndúi-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvi-nsiá iñàha nùù Yuamáni' iá ansivi, dandu icúmí-yá quida-yañà, ndéni chuun ni cui ni cúndúá.

20 Váchi nú sàni nataca-nsià mate úi ò úni-nsià iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnàì cutnahí xì-nsiá —ni cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian ni quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

21 Dandu ni tnàtuu Pedro nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmì cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú ni quida-ne cuàchi nùì? ¿A ndé` ùsà xichi, ò nadaa xichi?

22 —Còó —cachí Jesús xì-né— màdì cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu ga nùù ùsà xichi ni cúndúá.

23 'Ñàyùcàndúá, ducán iá stná ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi nacua ni cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne.

24 Nì natavà víi-né cuenta, te ni cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùù-né.

25 Doco còò ni-iñàha icúmí-tê ñà-danáà-té. 'Ñàyùcàndúá, ni dàndàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdìhí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tùi dìhùn danáà-té.

26 Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùù sàhà rey mà nì sacundahví-te nùù-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xí, cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí”.

27 Ñàyùcànduá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì na-coo-nète, nì dándùtù nsihí-né ñà-nduá iníhíca-tê.

28 'Doco nì quee cuisì-té nùù rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhíca stná nècuàchì mà iin cientu dihùn plata nùù-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té dùcùn-né nì cachì-te xi-né: “Danáà dahuun ñà-nduá iníhíco nùí”.

29 Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchì mà ñuhù nùù sàhà-té nì sacundahví-nè nùù-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xí cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí”.

30 Doco cóó, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadì-tené dècuèndè danáà nsihí-né ñà-nduá iníhíca-nê.

31 Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-nduá nì quida-tè.

32 Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachi-nè xì-té: “¡Peón malu ndùù-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-nduá nì iníhíco, vàchi ducán nì sacundahvú nùí”.

33 ¿A có-ndiá icà stnáù cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachì rey mà.

34 Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcànduá nì dàyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsihí-te.

35 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' íá

ansivi xi mii-nsiá nú có-cùní-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachi Jesús.

19

Màsà cáté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihi nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea.

² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá nì dándúvaha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachi-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdìhí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu ìì ndé cachá nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà.

⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadìhí-nê. Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne.

⁶ Sàhámà có-ndùú gá-nè diín diín nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà cáté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi Moisés íá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdìhí-ndà

iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndañá, dandu na-coo-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-có-cùní-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàha Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhìvì, còó, màdì ducàn nìsá ìa.

⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchì tiàa ñahàdìhì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdìhì-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduú ñà-cate-nè ñahàdìhì-nèmà. Te nú nì nándàhà stnái iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduú stnái mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) ía chuun sàhà iin ñahàdìhì-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàa mànihì inì-xì sàhà ñà-nduá nì cachì jaàn, cuisì nèhivì sàni nìhìtáhvi mànihì inì-xì.

¹² 'Dava nèhivì, có-íá nsihi iquìcúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stnái-nè cuisì sàhà-ñá (cudî ini-nè quida-ne) chuun xì ñuhìvì ìì xí Dios, ñàyùcàndùá có-cùní-nè nándàhà-né. Nú nì sàa-nsià mànihì ini-nsià palabra yohó, vátuni, (te nú còó, pues mà cúndàa inì-nsia).

Nansa nì chitándòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùù-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvi-yá nùù Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchìmà.

14 Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi —nì cachi-yà.

15 Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

16 Daaní, nì sàà iin tèchii nùù-yá, te nì cachì-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì índù obra vaha quide, te nìhìtáhví vida ndiaha nicanicuahàn.

17 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-nì) càhàn-ní xì yùhù sàhà índù iñàha nduú ñà-vàha? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-nì nìhìtáhvì-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-ndùá dandacú-yá.

18 Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmî chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà càchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñànìtnaha-nda.

19 Te ni coó tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá; te nacua cuú ínì-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñànìtnaha-nda.

20 Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índù iñàha cumánì gá quide?

21 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-nî cunduu-ní iin ana vâha ndisa, dandu cuahán-nî dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-nî, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihítáhvi-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà iá ansivi. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vâchi cuica cuáhà-té. Ñâyùcànduá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: Ùhì sàstrnùhù sàà iin tècuicà ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi.

²⁴ Te ùhì gà stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ì xì Dios —nì cachi-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vâchi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yañà.

²⁷ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vâxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñâyùcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nìhì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndácuisì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî nàcòì nùù silla

ndiaha xí. Te daa cunduu quìvì nìhìtáhvi stná nsì-úxìn ùì mii-nsiá, màcùndoo stná-nsià nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsì-úxìn ùì dèhe Israel.

²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì ñàhà, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-né nìhìtáhvi-né. Mate icúmí-né nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-né, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-né, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vàchi iin cientu gà tantu icúmí stná-né nìhìtáhvi-né, te nìhì stná-né vida ndiaha nicanicuahàn.

³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-né sàà-né natenchicùn-né ndè cahà-xí quìvì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-né nàcòdònùù-né nùù-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xi sì-úvà

¹ 'Ducán iá ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-né nducu-né peón caquidachuún nùù-né.

² (Te na ní tùi-tè), dandu nì ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quìvì, ñàyùcànduá nì techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè.

³ Daaní, nahi càhîn nì quee tu-ne cuàhàn-né yàhvi, te yucán nì xini-né itá uun itnii gá tiàa.

⁴ Ñàyùcànduá nì càhàn-né xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-né, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá ìcà. Ñàyùcànduá, nì dándàà stná-te cuàhàn-te.

⁵ Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhùì, te yucán nì nihì tú-né iin ùì gà peón; stná càhùnì nì cuaà, ducán nì quida stná-nè.

⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úún más gà tiàa yucán, ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?”

⁷ Te nì cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu nì cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsià quidachuún stná-nsià itui, te quiyàhvi stná-nsià nacua ndiá ìcà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón nì quìhvi último ni cayàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nùù peón nì quìhvi primeru”.

⁹ Ñàyùcàndùá, dihna tiàa nì caquìhvi nahi càhùhùn nì yàha, te iin iin-tè nì nihì-té iin iin dìhùn plata.

¹⁰ Daaní, nì cayàha stná peón nì quìhvi naha, te chicá más cuahàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-nì nì canihì nsidaa-té.

¹¹ Ñàyùcàndùá nì quesaha-té daquéè cuàchi-tè dìquì lamú mà,

¹² cachì-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni nì caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-nì cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùù cahni”.

¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còó, amigo, màdì cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sàni ndòò sahnù-nda ñà-quiyaàhvi iin iin-nsia iin-ni

dihùn plata?

¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nî, vâchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá.

¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dihùn xí nacua chítnùní inì? ¿ò cumbídiâ inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchì mà?”, nì cachi lamú mà).

¹⁶ Sàháyùcàndùá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdònùù-né nùù-xí. Vâchi mate cuáhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mánana-ya cuahàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuáán-yá nsì-úxin ùì tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te icúmí-nê cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui.

¹⁹ Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiàà-te yùhù, te cahni cuií-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tixi ùni quivì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vâxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá.

²¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cuní-ní?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní ñihítáhvì ndùì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quìvì sàà-ní cusahnu-ní ñuhìví, iin-tè coo ladu cuàhá-ní, te ingà-te ladu itní-ní.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndùì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sânìhì ini-nsiá ñà-nduá xícàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee inì-nsia ndoho-nsia nacua icúmî ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmî yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndaà nduá, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiâ yàha stná-nsiá tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-daníhítáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quídá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamán' nduú ana chítnùní inì-xi índù nèhivì ñihítáhvì cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùì ñàní mà.

²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né ni nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìnáhá-nsiâ nansa xíquida tè-cùsáhnû inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nìhí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te.

²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá.

²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònùù nùù-xí, icúmí-nê cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga.

28 Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quésái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùì nècuàchì cuaá nì quida Jesús

29 Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì ðava ga.

30 Te yuhù ìchí yucán ndoó ùì nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

31 Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsià —cachí-nè.

Doco nècuàchìmà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

32 Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide sàhà-nsiá?

33 Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsí.

34 Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tùi iin burru ñà-cuindànúú Jesús quìhvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí.

² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi.

³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luego naxicocuïn-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, nihnú ndáhví íní-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsìdá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dándàcú Jesús nùù-né.

⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quìhvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitànduhù-né dòò-né ichì según estilu xi-ne

8 Daaní, dava nècuàchì cuáhà yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yà yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnú nì chindoo stná-nè ichì mà, (te ducán nì nducutá).

9 Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xí rey David nduú-né! ¡Ndíaha gá ndeníhí vaha-ndané, vèchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá íá ansivi!

10 Daaní, na sání quìhvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gá nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

11 Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret íá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

12 Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dìhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma,

13 cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ìì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

14 Dandu nì catnàtuu cuahà nècuàchì cuhí nùù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te nì dándúvaha-yanè.

15 Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuahà guá milagru quidá-yá. Te nì tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndi-aha gá ana sahnú yohó; descendencia ìì xí rey David nduú-né!”

16 Ñàyùcàndùá, nì candudana nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-íní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan, iníní. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquìn sàni dàtnùù stná-ní sàxìnítùnù-ní-xi, te nì nihì-vé naquimanì ndi-aha-vé mii-ní.

(Ducán nì cachi Jesús xì nècuàchìmà.)

17 Dandu nì nacooyanè, te nì quee-ya ñuu mà cuahàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidì-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

18 Na ní tùinuù, nì quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xihì-yà doco.

19 Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà íin iin nù-higu. Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé íin-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù íá. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu nì ìchì dahuun-nù.

20 Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndùá nì cuu, nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá nì ìchì nù-higu jaàn?

21 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàá ndùá cachí xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísâ vaha-nsia, te có-ndòó-nsiá xì duda, dandu vátùni quida stná-nsiá milagru, doco màdi cuisì milagru na ian nì cuu xì nù-higu yohó. Còó, dècuèndè vátùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu.

22 Vàchi nú ni cúníndísâ víi-nsiá, dandu nihítàhvi-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì càcàn tàhvi-nsiá nù Dios.

Nansa nì cachi tè-xídandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

23 Daaní, nì nansìhvi-ya veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco nì catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xídandacú nù ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quidà-ní? ¿Ana divi nì dándàcú nù-ní ñà-quida-ní ducán?

24 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnàì ndàcàtnùhí nù mii-nsiá, te nú ni nàxícóníhî-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnàì xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùí.

25 Cachi-nsiá xì ana divi nì dándàcù-xì nù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dândàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?”

²⁶ Doco nú ni cachí-ndà ñà-divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhí-ndà ndiá nduá quida nèhivì xì-ndà, vàchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì càhàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndáà ini-nsi ana divi nì dândàcù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchí stnàì xì-nsiá ana divi nì dândàcù-xì nùù ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùì dèhe-xi

²⁸ (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa ìa iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xi-nda”.

²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vàchi có-càhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuñ inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te.

³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùì mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te.

³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xì' índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dândàcù yua-té.

Te nì cachi nèhivì iníní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vaha-nsia.) Te palabra ndàcuìsì nduá cachí xì-nsiá yohó: chicá mà úhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíhì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ìì xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán.

³² Vàchi na ní quixi Juan Bautista cónì xìnindísâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xi, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cónì nàxícócuìn stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ 'Cunini-nsia, vàchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì à iin lamú nì dãnándèe nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xí-né, te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà. Te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà.

³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin ùì peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùù medieru mà.

³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchìmà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuí-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té.

³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùù nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi ni ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchìmà.

37 Dandu último nì techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vèchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né.

38 Doco na ní xinì-te vèxi dèhe lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te.

39 Ñàyùcànduá, nì catnii-tè nècuàchìmà nì tavà-ténê iladu nùù ñuhù mà, te nì casahni-ténê.

40 PUES, vichi ¿ndiá nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

41 Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Icúmí-nê dandáñuhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gá-nè medieru tùha quida vìi, diví nècuàchì tùha nacuàha xi-né quisì vídì tiempu iá-si.

42 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñâha ga cahvi-nsia nùù tutu ì ndé cachá palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vìcò esquina vehe. Diví Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsì ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùù tutu ì.)

43 Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gá nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ì xì Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmí nihítáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmí-nê quida vìi-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vìi xì cosecha.

44 Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquìhi sahà-xí cavà

ma, icúmí-nê nacuèhè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí.

⁴⁶ Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuáhà ndoó yucán, vàchi ndeníhí nècuàchìmà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhivì ìì xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú.

³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni cànà. Doco cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne.

⁴ Ñàyùcànduá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì cànà mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vàchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gà quisì ndatnù. Sà-íá nsidaá ndiatuá-nè”, nì cachi rey mà.

⁵ Doco nèhivì cànà mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùù chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùù ítú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne.

⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte.

7 Ñàyùcàndùá na ní inini rey mà, cuàhà gá nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dándáñúhú-tê nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè.

8 Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cónì nàtùì-ne nihitáhvi-né.

9 Ñàyùcàndùá, vichi cuahán-ndâ ndè ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndacùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xí”.

10 Ñàyùcàndùá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dānátácà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

11 ’Daaní, nì quìhvi rey mà ndé íá vicò, te nì xini-nè jaàn íá iin tiàa có-ndixí vícò nacua ndiá ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà.

12 Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Amigo, ¿índù chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndixi-ní sìcoto nacua ndiá ìcà-ní?” Doco nècuàchìmà, mànicuí naxiconihí-né nùù rey mà.

13 Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsáhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iin tnúú; (ndahví-nè), vachi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà.

14 Pues sàhà (ejemplu yohó vātùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

15 Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndat-nuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhivì).

16 Ñàyùcàndùá, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nùù-yá, te cutnáhâ stná iin ùì nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsî nduu-ní iin nèhivì ndàcuisì inì-xi, te chináhá viì-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te nì có-yûhî stná-ní ni-iin-ne.

17 Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátùni sáha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó?

18 Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xícàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùù-yá. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vàchi) dananí uun-nsia vàha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí?

19 Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn xí-nsiá chiyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dìhùn plata mà.

20 Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana dìnùù-xí, te ana dìquívì-xí itúú ìcà dìhùn yohó?

21 —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

22 Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì nacoò-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quìvì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchè saduceu nùù-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchè yucán, có-xìníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsìi ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóo iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsìi ma nduú mée mà.

²⁵ 'Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchè primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì ndòo ñahàdihí-nè nùù ñani-nè nchícùn gà.

²⁶ Daaní, divì ducán nì cuu stná xì nècuàchè ùi, nì xihì stná-nè, te còò stná déhe-ne, te nì ndòo ñahàdihí-nè nùù inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchè ùsà.

²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchè ñahà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na sàa quìvì (cachí-nsià) natiacu nsìi, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchè ñahà mà? vàchi antes nsì-ùsà-nè nìsa là xi-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó; có-càchí viì-nsiá, vàchi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, ni có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya.

³⁰ Cunaha-nsiá, na sàa quìvì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vàchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùù Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchè nsìi.

³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa iá ndisa natiacu nsìi. Ádi sàni càhvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó:

32 “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndüá, itiácú ìì nècuàchì nsìi ma), vàchi nècuàchì sàni xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiácú càhvì xì-yá

33 —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu yáha gá nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

34 Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nècuàchì saduceu, mànicùì nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñàyùcàndüá nì nataca nècuàchì fariseu mà;

35 te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùù-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

36 —Maestro, nùù nsidaa ñà-ndüá nì dandàcú Dios nùù ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

37 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnitnùnì-ndà.

38 Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná.

39 Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì nì dandàcú-yá, (vàchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”.

40 Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidan-icuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

41 Ndoó ì nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

42 —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

43 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu Ì xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchì mà nù tutu ì:

44 Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yá: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndé cachi sàà cundeí nù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nù-né”.

45 Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

46 Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì tnùnì gá ini-nè naxiconihí-né nù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcànduá, quìvì nù-xí cónì sáha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì inínì úún.

² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ì xí Moisés.

3 Ñàyùcàndùá, nsidaa ñà-ndùá cachí-nè, chivàha-nsiaña. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còó, vàchi diín iñàha chináhá-nè, te diín iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà úhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuàhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà.

4 Doco nèhivì, mà cùndéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-ndùá cachí nècuàchìmà, vàchi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate úhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còó; ni-iyuhu mà ndánihí-néà, ni có-dùcùn ni-iin dìndàhá-nèà.

5 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá quidá nècuàchìmà, cuisì sàhà-ñá cundehè nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itni ndé ñuhú tutu ìì, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yùcán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá nùù sàhà sìcoto xi-ne.

6 Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne.

7 Te cudû stná ini-nè ñà-cásàhú tñùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

8 'Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vàchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá.

9 Ni màsà cáchí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhiví yohó, vàchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi.

10 Ni màsà cáchí stnàhá stná-nsiâ “jefe”, vàchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu.

11 Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí.

12 Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndánihí

ndáhvî xî mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nìhì xî tnùñuhu.

13 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te jndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quìhvi ñuhìví ìì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsià nùù-né.

14 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xî stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vàchi tùha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsià vehe nècuàchì nì xìhì ìì-xí, te después sácuìta-nsia nacuatú cuáhà-nsiá na ian vâha guá-nsià. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ nìhì-nsiá.

15 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xî stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhìví nácàhin-nsia, te yâha stná-nsià mar nducu-nsiá ana dayâha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yâha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùì tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

16 'jNdahví-nsià! vàchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsià dacúndéhe-nsiá nèhivì ìndù iá ichì. Vàchi cachí-nsià xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhà-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsià.

17 (jNdahví-nsià!) ¿Índù chuun có-sâà-nsià cundaà ini-nsià, te quidámáxìní-nsià? ¿A có-ínáhà-nsiâ ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùù oro mà? vàchi cuisì sàhà-ñá iá ini veheñùhu, ñàyùcàndùá nduá oro ìì.

18 Daaní, cachí stná-nsià ñà-màdì obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùù mesa mà, cachí-nsià.

19 Pues ¿índù chuun có-sâà-nsià cundaà inì-nsia, te quidámáxini guâ-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiâ chicá ndiaá mesa ì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iià.

20 Ñâyùcànduá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê mesa ì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa iá nùù mesa mà.

21 Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma.

22 Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ì xí Dios, xì stná mii-yá iá nùù silla mà.

23 '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ì chicá ndiaá, ni có-quihín casu-nsiàñà, mate nacáníámà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cundehe ndàhví stnahá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoo stná-nsiá diezmu mà.

24 Doco nahì nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócó-nsiâ ni-iin quisì tì, doco iin chuun ndiaá

ndisa, ni có-ndùlócô-nsià sàhámà. Ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisì cahnú) na iin camellu.

²⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xìcà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá). Te divi ducán iá stná) anima-nsià, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà ñàhà, te quidá ndévaha-nsia.

²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxìní-nsià. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsià.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco còó. Nahi monumentu (ndé índùxin nsì), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iquì nsí xi cuàhà ñà-sìquini.

²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsià, chituá ñà-có-ndiáá.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xì nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios sàhaha, te nsidácútú stná-nsià lugar ndé xì-índùxin nsì nì sanduu nèhivì vaha.

³⁰ Dandu cachí-nsià: “Nú ni cúndóó nsiùhù tiempu sàhaha ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xì-ndà”.

31 Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsià ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana.

32 Ñàyùcàndùá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchìmà, dandu mà úhì quida stná-nsià divi nacua nì quida mii-né.

33 '¡Mii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsià, nacua xì-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nùù andea, vàchi icúmí-nsiâ ndoho-nsia.

34 Sàháyùcàndùá, icúmî techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiâ quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chítuu-nsia nchica cruz, te dava ga-nè cahni cui-nsiâ ini veheñuhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu.

35 Ñàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xihì nùù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vàchi divi (nèhivì nihnú inì-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchìmà na iín-né mahì veheñuhu cahnú xì mesa ìì ndé sahmí-né ñà-càmánì-ndà Dios.

36 Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiâ cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

37 '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì càhàn cuenta xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá,

dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xi-chi nì cunì danátáquì mii-nsiá nùí, na ian danátácá siùn pílu xi-si ñà-nàcùñuhu quisi mà tìxi ndìxìn-sí; doco còó, cóni cùní-nsià.

³⁸ Ñàyùcànduá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia.

³⁹ Te cachí stnài xì-nsiá, mà cúní gà-nsià yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsià xì: “Ndiaha gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nìsa à ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnú-ma cuahàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cuní-nè dacuní-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán.

² Doco nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiní-nsià nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vèxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá nì-iin yùù yohó. Vèchi icúmíâ caà nsìhá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuahàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúú naxicocuñ-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvî ni-iin nêhivî mii-nsiá.

⁵ Vâchi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nêhivî ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nêhivî nìhì-té dandahví-te.

⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhî-nsiá, vâchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga sàà xínu tiempu yohó cunduumà: iá gà ñà-vàxi cuu.

⁷ Vâchi ñuu xì ñuu icúmíâ nàá stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tê dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhiví icúmí tnàa stná.

⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nêhivî tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nê cahni-né. Vâchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nêhivî cuni ùhì-nè mii-nsiá.

¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñúhú gâ stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanìtnaha-ne nùu tè-xídandacú.

¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nìhì-té dandahví-te cuàhà nêhivì.

¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhiví, ñàyùcànduá mà cúu stnahá gà ini nêhivì sàhà-né.

¹³ Doco nêhivì iin-ni cunihnu vâha inì-xi dècuèndè xínu tiempu, icúmí-nê càcu-ne.

¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xì Dios; inicutu ñuhiví icúmíâ cuitià, te cunitnùhu nêhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sànì sàà quivì xínu tiempu yohó cundua.

15 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuìn figura mà ini lugar chicá ìi, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó.

16 Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù.

17 Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnivèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsìhvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè. Còó.

18 Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-nè ni cotón-nè.

19 Te ñdahví stná nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xì mèè chichi!

20 Te càcàn tàhvì stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cúvixin tiempo cunudèhé-nsiá mà, te màsà cundúú stná iin quivì descansu.

21 Vàchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còó gá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé` quivì coamà; te ni quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn.

22 Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, te dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yá dacúxíó-yá tnùndoho ma.

23 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó íá ana nduú

Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehè-nsiá, yucán iá-yà”.

²⁴ Vachi icúmí quixi cuàhà tètñuhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-yah cahan-té; doco mà cúí.

²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá icúmí cuu.

²⁶ Ñàyùcàndùá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú ni cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cúníndísâ-nsiá.

²⁷ Vachi na ian tása, te xiní nèhivì natnúù fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé` inga ladùá, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví quivì naxicocuín.

²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-ndùá nì xìhì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quivì naxicocuín Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. Te sìnsivì itándiaa ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhiví. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí.

³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-íá naxicocuín) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nê cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vïcò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì.

31 Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhíví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhíví ni cúndóó-né.

32 Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndàà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni.

33 Te divi ducání stná xì ñà-ndùá icúmí cuu; quivì cuni-nsià cuú ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná ini-nsià ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuïn ndùá; sà-ítúú nihni.

34 Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá.

35 Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhíví ndañuhá, doco palabra nì cachi yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

36-37 Doco ni quivì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ínáhá-nê. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínáhá stná-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemani Dios, có-ínáhá stnâi, cuisì Yuamáni Dios ináhá. Vâchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví.

38 Vâchi na táñâha ga cuun dàvì dàhvi ñuhíví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhíví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quìhvi Noé ini barcu cahnú.

39 Te ni cóni sàà mànhì tnùnì ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuïn yùhù.

40 Ndé ndoó ùi nèhivì nùù ìtú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo.

41 Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnáhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

42 Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, vâchi có-ìnáhá-nsiâ índù quivì icúmí naxicocuîñ yùhù ana nduú Stoho-nsiâ Señor.

43 Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quìhvi-tè nì cùí.

44 Ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vâchi iin quivì có-nìhnú ini-nsiâ, divi quivì jaàn icúmí naxicocuîñ.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

45 '¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì là iin peón tùha quida viì; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyùcàndùá, nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà.

46 Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè.

47 Vâchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né.

48 Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacání chicuéhè inì-te, te cachì-te: “Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”.

49 Dandu quesaha-té cahni cuì-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xìni-tè cuni-te.

⁵⁰ Pues nú ducán ni quidá-te, dandu iin quivì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú.

⁵¹ Dandu nìhì-té iin castigu cahnú sàstrnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vèchi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananí úún vaha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xi ñuhivì ìì xí Dios na ian nì cuu xi ùxìn ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà.

²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquìi ndutè xíxìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cónì nácánì inà, ñàyùcàndùá còò ndùte xíxìn nìsá nihí-ña cùhùn.

⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndùá nì tniì vahná nsi-ùxìn-ña nì quidà.

⁶ Te nahi dava ñùu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachí-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhú-nsià xì-né!”

⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacuìta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà.

⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsià chii ndutè xíxìn xi-nsia nùù-nsí, vèchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi”.

⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còó, vèchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahán-nsià cuiin-nsiàte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumì-nsiàte”.

¹⁰ (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ñà.) Te na sání yàha-ñà cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì

cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandadi yehè.

¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!”

¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ínáhî ana nduú-nsiá”.

¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcànduá cachí stnái xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vaha ini-nsià, vàchi có-ínáhâ-nsiâ índù quivì, te nì índù hora naxi-cocuîn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dìhùn nùu peón-xi, áma ñhì-té nsida cuahà-téâ

¹⁴ 'Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuáhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùu-té.

¹⁵ Iin-tè nì ñhì ùhùn mil dìhùn plata; ingà-te nì ñhì ù mil, te inga stná-te nì ñhì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì ñhì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuáhàn-nè.

¹⁶ 'Daaní, peón nì ñhì ùhùn mil mà, nì que-saha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì ñhì-té nì nandua inga ùhùn mil.

¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì ñhì ù mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ù mil.

¹⁸ Doco tè-nì ñhì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-tèâ.

¹⁹ Daaní, na sàni yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne.

20 Te nì tnàtuu peón nì nìhì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéà xì stná inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì nacoó-ní nùí, te vichi yohó iá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar”.

21 Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vàha nduu-ní. Sàni quida vìi-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudìi ini-ndà”.

22 'Daaní, nì tnàtuu peón nì nìhì ù mil, te nì nacuàha-tènéà xì stná inga ù mil, te nì cachì-te: “Señor, ù mil nì nacoó-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gà stná inga ù mil nì quide ganar”.

23 Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vàha nduú stná-ní. Sàni quida vìi-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudìi ini-ndà”.

24 'Dandu nì tnàtuu stná peón nì nìhì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù ináhî mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní iñàha mate cóni quidà-níà.

25 Ñàyùcàndùá, nì yùhî, te nì sùxin dìhùn xí-nî tìxi ñuhù. Yohó iá; naquihin-níà”.

26 Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínáhu ñà-quindíái cosecha ndé có-xitúí, te xidándíái iñàha ndé cô-quidáchúin,

27 pues, nú ducán, dandu ndíá ìcò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaì vàtùni nìhì stnáí

dìquàà nì cùí”, nì cachi lamú mà.

²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: “Quindiaa-nsià mil dihùn jaàn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-ìcúmí ùxìn mil.

²⁹ Vàchi nècuàchì sà-ìcúmí algu vichi, icúmí-nê nìhì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-ìcúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-ìcúmí-nê.

³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndùá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iín tnúú ndúchí, te yucán icúmí-tê cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juicio xì nsidaa ñuu ñuhíví

³¹ 'Ndiaha gá coo quívì naxicocuín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví. Quívì naxicocuín icúmí cutnahá stnài xì nsidaa ángel ìì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnúì),

³² te (canì) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùù. Dandu icúmí tavà cuàín nèhivì (vàha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó sìmbee.

³³ Ladu cuahì icúmí màcùta (nèhivì vàha na ian nduú-né) riì, te ladu ìtní icúmí màcùta (nèhivì malu na ian nduú-né) sìmbee.

³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahì: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhíví ìì xí Yuamáni, vàchi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhíví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán.

³⁵ Vàchi na ní xìhì güé` doco, nì dàcùxí-nsiá yùhù; te na ní xìhì stnài tècuí, nì dàcútâhvì-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xìcanuu ndahví stnài, dandu nì dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia.

36 Còò dúhnúí, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsià yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, nì sàà stná-nsià visita yucán”.

37 Dandu nsidaa nèhivì vaha yucán, icúmí-nê cachi-nè xí: “Stoho-nsì Señor, (cónì cùndàà ini-nsì nì chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsì mii-ní ñà-xíhì-ní doco, te nì dàcùxí-nsí mii-ní, te ò xíhì-ní tècuí, te nì taxi-nsì tècuí nì xihi-ní?

38 ¿Índù nì xini-nsì xicánúú ndahví-nî, te nì dàyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cónì xíní-nsì ñà-còò dúhnù-ní, te nì sàha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní.

39 Ni có-ínáhá stnâ-nsì nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsì visita ndé iá-nî”.

40 Dandu yùhù ana cusáhnû, icúmí cachi xì nècuàchìmà: “Cunaha-nsiá, nahi ñanì xínduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcàndúá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchì ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsià favor xì yùhù”.

41 'Daaní icúmí càhàn stnái xì nèhivì itá ladu itnî, te cachi xì-né: “¿Cuxio-nsia nùí! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsià ndé iá ñuhu xíxìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì.

42 Vachi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnái tècuí, te ni-iyuhu-té cónì sàha-nsia yùhù cohi.

43 Xicánúú ndahví stnâi, doco cónì dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnúí, doco còò ni-iin sìcoto nì sàha-nsia yùhù. Nì cuhi vahi, te nì sandiadi stnái, doco cónì sàà-nsià nàcòtò-nsia yùhù”.

44 Dandu nèhivì mà, icúmí-nê cachi-nè xí:

“Señor, mà nunca nì xìnì-nsì mii-ní na xíhì-ní doco, ò xíhì-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sícoto vàha xi-ní, ò cùhí-ní, ò ndiàdí-ní. ¿Índù nì xìnì-ní nsiùhù nì xidahan-nsí nsidaámà nùù-ní?”

⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachì xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cónì chíndéé-nsiâ nèhivì ndahví yohó, ñàyùcàndúá davani queámà na ian sàni cahíchi stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachì xì nècuàchì malu mà.)

⁴⁶ Ñàyùcàndúá icúmí nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivì vàha, còó. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-né nìhìtáhvi-né —nì cachì Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì, nandúcu-né nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihi nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachì-yà xì-né:

² —Sà-ínáhá-nsiâ ñà-tìxi ùi quìvì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì, te cahnì-né yùhù nchìca cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnû nani Caifás.

⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-né Jesús, te cahnì-néyà.

⁵ Te nì cachì stná-nè:

—Chicá vàha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchimà, vàchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìnì Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes.

⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìnì Jesús na iá-yà xixí-yá.

⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn?

⁹ Chicá vaha dicò-néte ni cuí, dandu tui cuàhà dìhùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa cachí-nè, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Váchì iin ñà-vaha nduá quidá-né xí.

¹¹ Váchì nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còó, sacù-nì quivì ié` xì-nsiá.

¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì dìnì, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá.

¹³ Te ñà-ndáà nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsi-danicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhiví nandòdó-né nècuàchì mà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù dùtù xícusahnú,

15 te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:
—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entre-
gar nùù-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxìn dìhùn plata.

16 Ñàyùcàndùá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-nê índù tiempu chicá mà úhì dayáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

17 Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

18 Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-cáchí maestru sà-itúú meru quivì xí-yá, ñàyùcàndùá vehe mii-ní icúmí-yâ chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

19 Ñàyùcàndùá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua.

20-21 Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsì-ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

22 Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

23 Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xí.

24 Vàchi ñà-ndáà ndúá, icúmí cuu ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu nù tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhíví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhíví nì cùí —nì cachi-yà.

25 Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachì-ní.

26 Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vachi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

27 Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó.

28 Vachi nahi nì míí nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vachi nú sàni xitià nìí, dandu sàhájàn icúmí ndutu cuàchi cuàhà-né.

29 Te vichi, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamánì' inicutu ñuhíví yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínáhá-yâ icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin al-abanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo.

³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoo nihni-nsia yùhù; vàchi ducán cachí nùù tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni riì”, cachá’.

³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivi nacoo nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahni-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchi dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vàchi yùhù cuahìn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ù ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yá.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahni dáhúán yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, nì sàcùnduhù ndèé-yá, te nì xìcàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá, cachí-yà:

—Yuamáni', xìcàn tàhvì nùù-ní, áma dácúxíó-ní (tnùndoho icúmî yàhi), vàchi nahi (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí. Doco màdì ñá-nduá cuní yùhù nì cùndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuîin-yà vàxi-ya ndé nì ndòò nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquídi-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni?

⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate íá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quadandee inì-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvì-yá nùù Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamáni', nú icúmî yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vàxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchìmà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vàchi sádi vahná-nè.

⁴⁴ Dandu nì nacooyanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xìcàn tàhvì-yá (nahi antes).

⁴⁵ Dandu nì naxicocuîin-yà, te nì cachi-yà xì-né:
—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vàchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmî yàhi ndahà nèhivì cuáchi.

⁴⁶ Ndacuìta-nsia, cùhùn-ndà, vàchi sà-ítúú que-saa ana cuàhàn cahin xì.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xi garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà.

⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tniì-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tniì cùhùn presu.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu Judas ndé iín Jesús, te vichi vichi nì casáhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñaàváha-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùù-yá.

⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tniì-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùù dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té.

⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vachi nsi-daa ana caní xì espada, divi espada icúmí-né cui stná-nè.

⁵³ ¿A có-cùndàà inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhví nùù Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí?

⁵⁴ Doco nú ni cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduí,

mate nsiquívi ñisa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, te cónì tñì-nsiá yùhù.

⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-ñì cuú ndisa ñà-ndùá ñì tiaa nèhivì xí Dios sàhaha —ñì cachi-yà.

Dandu ñì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, ñì xinudèhé-nè.

Ñà-ndùá ñì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì ñì tñii xi-yá, ndacá-neyà cuàhàn nùù dùtù cusáhnù nani Caifás. Te divi vehe nècuàchì mà sàni nataca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà.

⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xìcà-ñiné mii-yá cuàhàn-nè. Te ñì yàha stná-nè patiu íá vehe dùtù cusáhnú má, te ñì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, ñì nducu-né ana daquéé cuàchi dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tñùhù nduú-te.

⁶⁰ Doco còò iin ñì túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuáhà nèhivì ñì càhàn tñùhù dìquì-yá. Doco por fin ñì quixi ùi-te,

⁶¹ te ñì cachi-te:

—Ñì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xì Dios, dandu tìxi ùni quivì naquidavàha saa-néà.

⁶² Dandu ñì ndacuiin dùtù cusáhnù, te ñì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícóníhí-ñì ñì-iñàha? ¿Nansa íá ñà-cáchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ñí?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-nî chinaha-ní Dios íá nicanicuahàn, te cachì-ní xì-nsí a díví Dèhemanì-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, icúmí-nsiâ cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví na nui quixi mahì vïcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcànduá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xìñùhù gá-ndà ní-iin testigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè.

⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnu-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vèchi íá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi dìí-nè nùù-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùù-yá,

⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní, vèchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé íá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chìi, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stnà-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chìi mà:

—Có-ínáhi ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vàchi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundáà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhi Dios, có-ínáhi nècuàchì mà. Te nú tètñhù nduì, nì daquixi-yá castigu dìquì.

Dandu momentu mà nì xito lehe.

⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùni xichi. Ñàyùcànduá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tùinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús.

² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundáà ini-nè ñà-ndisa icúmì Jesús cui-yà. Ñàyùcànduá,

nì naxicocuîñ ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxìn dìhùn plata nùù dùtù xícusahnú, xì nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

⁴ —Cuàchi nduá nì guide, vàchi còò falta xi nècuàchì nì dáyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcànduá, nì ducùn Judas nsidaa dìhùn mà pìsu veheñuhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnâ-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì datàcá dùtù mà dìhùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sâha ley xi-nda permisú daquée-nda dìhùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yohó nì xìhì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcànduá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dìhùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu.

⁸ Ñàyùcànduá dìsàhà-xí nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Níi, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán.

⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhana nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxìn dìhùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dìhùn mà

¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacia nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iín-yá nùù gobernador Pilatu

11 Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iín-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu nì cachí-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

12 Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-iñàha nì cachí-yà.

13 Dandu nì cachí Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìquì-ní?

14 Doco mii-yá, còò ni-iñàha nì nàxícónihî-yá. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachí stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yà

15 Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí nì càcàn nèhivì.

16 Te quìvì yucán ndiadí iin tiàa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás.

17 Ñàyùcàndùá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsià dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

18 Ducán nì cachí-te xi-né, vàchi sà-ínahá-té ñà-cuisì sàhà envidia xì dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

19 Daaní, iá ì-té nùù silla ndé nsidándàa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-iñàha xi Jesús, vàchi nècuàchì vàha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá

nì sàní ñuú ndùvèhè nì quida nècuàchìmà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cǎcàn-nè dàñà Barrabás, te cui Jesús.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì cǎhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùù ùì nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàñà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachì-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa guide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní cǎna nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-íñaha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, nì xìcàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cuí nècuàchì yohó, vǎchi còò ni-íñaha iníhíca-né. Chuun xì mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ni cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còó; nì dàndàcú-te ñà-nì ñáhnì

cuii-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehéchuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà.

²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá.

²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùníndáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuahá-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nù-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi díi-teyá. Dandu nì dìtá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá.

³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xi-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchimà nì catnii-tè nì dàcuidá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dìni.

³⁴ Dandu nì cuni-te dacohó-teyá vinu ia dáca tnahá xi ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yàñà, cóni cùní gà-yà coho-yàñà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì ñhì iin iin-tè

na ní idàdìquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sànaaha na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdìquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá.

³⁷ Te dìquí-xí dìnì cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchítñùhu índù-ñá dísáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtandiaa stná ùì tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà.

³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canàhá stnâ-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchì ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quìvì nsidavàha saa-nià, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùù cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnàhâ stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané.

⁴³ Dios cundéé ínì-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yanè vichì, nú cuní-yà,

te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma.

⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáa-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhùi xì ndé` càhùnì nì nàcuìin tnùù inicutu ñuu yucán.

⁴⁶ Te nahi càhùnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, nì dàyáa iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téa xì vinu nì xiò, nì chihi-téa dìni iin vara yutnú, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá.

⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xí xì ndé` tìxi-xi. Te nì tnàa stná ñuhiví, te nì ndàtà cavà nahnú.

⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índuxin nsii. Ñàyùcànduá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé índuxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndoó yucán.

54 (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxinì-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhí gà-te, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

55 Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnàhâ-né xì-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà.

56 Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

57 Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàa stná iin nècuàchì ñuu tií Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá.

58 Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuáha-tè nècuàchìmà iquicúñú-yà.

59 Ñàyùcànduá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidùcùn-nèyà iin dahmà iá ndoo.

60 Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcànduá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè.

61 Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dàndàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

62 Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xi quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu)

mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùi stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùu Pilatu,

⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú î-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi ùnì quivì icúmí-nê natiacu-nè.

⁶⁴ Ñàyùcàndúá, cuní-nsì dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì únì, vachi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchìmà ñúú, te tavà-nané, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchìmà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùu palabra nìsa cachi nècuàchìmà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni íá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xicàn-nsiá. Te cuahán stná mii-nsiá nùu sepultura, te chicadi vaha-nsiaña nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndúá, nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnàhâ stná-nè xì inga María mà.

² Datúha nì quesaha tnáa fuerte, vachi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxíó-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquía.

³ Tnúù nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yùhà.

⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè.

⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhî-nsià. Ináhî nandúcú-nsiâ Jesús, divi ana nì xihì nchìça cruz.

⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni nati-acu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá.

⁷ Te cuahán-nsià vichi duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sàni nati-acu-yà, te icúmí-yá codònùù-yá nùù-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà. Pues vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyáà-nè cuahàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhî-nè, te chii cudî stná ini-nè.

⁹ Doco ichì ndé cuahàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcànduá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì tniì-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñanì, te cachi-nsià xì-né ñà-nì nùhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-né cuni-nè yùhù.

Nansa nì dándàcú dùtù nùù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán,

mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu.

¹² Ñàyùcàndùá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dìhùn,

¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quídi naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsì ma, cachi-nsià.

¹⁴ Te nú nì cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsì sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-ìñàha cuu xi-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì catnii soldadu mà dìhùn mà, te nì cachì-te xì nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divì sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-nduá nì dandacú Jesús nùù nèhivì xí-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxìn iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divì nduú iin yucù íá ladu Galilea.

¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda.

¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì ñìhìtáhvì dandacuí sàhà nsidanicuú ñàha íá ñuhivì xì ansivi.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñùhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa íá ichì váha, te quida ìi stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamánì, xì stná

yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, xì stná Espíritu ìì xí-yá.

²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-nduá sàni dándacuí nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihì ñuhiví.

Yohó nì nsihì historia.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77